

Toelichtingen bij de bepalingen van de overeenkomst met het multidisciplinair diagnostisch centrum voor ME/ CVS, die specifiek betrekking hebben op de cognitieve gedragstherapie

De overeenkomst met het multidisciplinair diagnostisch centrum voor ME/ CVS (Myalgische encephalomyelitis/Chronisch vermoeidheidssyndroom) is een overeenkomst die wordt afgesloten tussen een ziekenhuis namens zijn diagnostisch centrum enerzijds en anderzijds het Verzekeringscomité van het RIZIV.

De overeenkomst is gesloten met het multidisciplinair diagnostisch centrum van UZ Leuven dat zich hiervoor in het verleden kandidaat gesteld heeft en beantwoordt aan de voorwaarden van de overeenkomst. De contactgegevens van deze inrichting zijn terug te vinden op de website van het RIZIV www.riziv.be .

De overeenkomst is de reglementaire basis voor de vergoedbare prestaties die het multidisciplinair diagnostisch centrum voor ME/ CVS kan realiseren (“multidisciplinair bilan” en “behandelingsopvolging”).

Deze overeenkomst vormt eveneens de reglementaire basis voor de vergoeding door de ziekteverzekering van de ambulante, individuele behandelingssessies (“CGT-sessies”) die cognitief gedragstherapeuten (binnen hun privépraktijk) realiseren voor patiënten waarvoor het diagnostisch centrum de ME/ CVS-diagnose heeft vastgesteld en een behandeling met cognitieve gedragstherapie heeft voorgeschreven.

Om in aanmerking te komen als “cognitief gedragstherapeut voor ME/ CVS” die vergoedbare CGT-sessies kan realiseren, dient een therapeut te beantwoorden aan bepaalde opleidingsvereisten en zich te houden aan enkele voorwaarden (zie verder).

De volledige tekst van de overeenkomst met het multidisciplinair centrum voor ME/ CVS staat op de website van het RIZIV. Ten behoeve van de cognitief gedragstherapeuten, worden in dit document enkel de bepalingen van de overeenkomst toegelicht die specifiek betrekking hebben op de cognitieve gedragstherapie. Hieronder wordt telkens verwezen naar de artikelen van de overeenkomst waarvan de bepalingen worden toegelicht.

Opzet overeenkomst (artikel 2 en 3 van de overeenkomst)

Het is de bedoeling van de overeenkomst om voor personen met ME/ CVS de terugbetaling mogelijk te maken van cognitieve gedragstherapie.

De rol van het diagnostisch centrum is onder meer om te bepalen wie aan ME/ CVS lijdt en voor wie cognitieve gedragstherapie nuttig is.

De rol van de “cognitief gedragstherapeut voor ME/ CVS” is om de cognitieve gedragstherapie te realiseren voor de doorverwezen ME/ CVS-patiënten van het diagnostisch centrum. De overeenkomst regelt de terugbetaling door de ziekteverzekering van de CGT-sessies die deze therapeuten verstrekken.

Het is de bedoeling dat de behandelingen ambulant verstrekt worden door eerstelijns therapeuten, zoveel mogelijk uit de omgeving van de patiënt.

Multidisciplinair zorgmodel (artikel 4 tot en met 8 van de overeenkomst)

Volgens het zorgmodel zijn de zorgverleners die voornamelijk betrokken zijn bij de tenlasteneming van personen met ME/CVS, de huisarts, de arts-internist en psychiater van het diagnostisch centrum voor ME/CVS én de “cognitief gedragstherapeut voor ME/CVS”. Gezien het opzet dat de behandeling verstrekt wordt door eerstelijns therapeuten, worden de cognitief gedragstherapeuten beoogd die behandelingszittingen te verstrekken in hun praktijkkamer buiten een ziekenhuis of georganiseerde medische dienst¹.

De huisarts verwijst een patiënt naar het diagnostisch centrum als er een vermoeden van ME/CVS is en er nood is aan een diagnostische of therapeutische op puntstelling.

Het team van het diagnostisch centrum omvat minstens een arts-internist, een psychiater en een cognitief gedragstherapeut. Het multidisciplinair team van het centrum onderzoekt de patiënt (“multidisciplinair bilan”) en formuleert een behandelingsadvies. Als de ME/CVS-diagnose bevestigd wordt en het centrum meent dat dit voor de patiënt kan leiden tot een vermindering van de klachten en een verbetering van zijn functioneren, wordt cognitieve gedragstherapie voorgesteld. (Ook patiënten waarvoor de CVS-diagnose voordien vastgesteld is in een voormalig referentiecentrum voor CVS, kunnen in aanmerking komen voor de terugbetaling van de cognitieve gedragstherapie.) De cognitief gedragstherapeut uit het team van het diagnostisch centrum zorgt vooral voor de opvolging van de behandelingen die buiten het ziekenhuis gegeven worden door de perifere cognitief gedragstherapeuten (“behandelingsopvolging”).

Om voor de terugbetaling van de cognitieve gedragstherapie in aanmerking te komen, dient de patiënt in het diagnostisch centrum een *informed consent* te ondertekenen waardoor hij zich ertoe verbindt om actief mee te werken aan de behandeling.

Vóór dat de cognitieve gedragstherapie aanvat, krijgt de patiënt in het diagnostisch centrum een educatiesessie waarbij de patiënt objectief geïnformeerd wordt over de wetenschappelijke stand van zaken en de holistische multidisciplinaire benaderingswijze van ME/CVS.

Het diagnostisch centrum krijgt van het RIZIV een lijst van de “cognitief gedragstherapeuten voor ME/CVS” die vergoedbare CGT-sessies kunnen realiseren. Het diagnostisch centrum zoekt uit deze lijst een cognitief gedragstherapeut waarmee de patiënt gezien zijn kenmerken en voorkeuren vermoedelijk een goede therapeutische relatie kan opbouwen.

Als een therapeut gevonden is, bezorgt het diagnostisch centrum aan de patiënt een aantal “CGT-attesten”. Per CGT-attest heeft de patiënt recht op één vergoedbare CGT-sessie. Normaal komt een patiënt in aanmerking voor maximum 17 vergoedbare CGT-sessies. 15 van deze sessies behoren tot het basisprogramma van de cognitieve gedragstherapie. De 2 andere sessies zijn “boostersessies”. Een boostersessie vindt plaats nadat het basisprogramma gerealiseerd is en minstens 3 maanden na de vorige sessie (gewone sessie of boostersessie).

¹ Wat de cognitieve gedragstherapie betreft wordt een uitzondering gemaakt (artikel 24, § 2) voor de cognitief gedragstherapeuten die tewerkgesteld zijn in een diagnostisch centrum voor ME/CVS. Deze therapeuten kunnen zelf ook vergoedbare “CGT-sessies” realiseren als er voor een bepaalde patiënt geen eerstelijns therapeut gevonden wordt die deze sessies zou kunnen realiseren. Deze therapeuten kunnen alleen CGT-sessies realiseren buiten hun tewerkstellingstijd voor het centrum en buiten de lokalen van het centrum.

De patiënt ontvangt de 17 CGT-attesten niet in één keer. In eerste instantie ontvangt hij er 3. Nadat die 3 sessies gerealiseerd zijn, vindt er een eerste tussentijdse evaluatie plaats. In dat kader heeft de cognitief gedragstherapeut van het centrum een contact met de patiënt (face-to-face in het diagnostisch centrum) en een contact met de behandelende cognitief gedragstherapeut (dit contact kan telefonisch gebeuren). Op voorwaarde dat de eerste 3 sessies gerealiseerd zijn en dat er geen belangrijke tegenindicaties zijn om de behandeling voort te zetten, kan de behandeling nadien verder gezet worden. De patiënt ontvangt dan een nieuwe reeks van 7 CGT-attesten voor 7 CGT-sessies. Nadat die 7 sessies gerealiseerd zijn, gebeurt er een nieuwe tussentijdse evaluatie naar analogie met de eerste tussentijdse evaluatie ná 3 sessies. Ná de tweede evaluatie kan de patiënt opnieuw 7 CGT-attesten krijgen van het centrum (inclusief de attesten voor de 2 boostersessies), op voorwaarde dat de vorige 7 sessies gerealiseerd zijn én dat uit de tweede tussentijdse evaluatie ná in totaal 10 sessies blijkt dat de bovenvermelde doelstellingen van de cognitieve gedragstherapie reeds gedeeltelijk gerealiseerd zijn en dat dit vermoedelijk kan toegeschreven worden aan de CGT-sessies. Indien dit nog niet het geval is, dienen er goede aanwijzingen te zijn dat deze doelstellingen gerealiseerd zullen kunnen worden door de verderzetting van de behandeling. (Dit betekent evenwel niet dat de cognitief gedragstherapeut een resultaatverbintenis aangaat.)

Als naar aanleiding van de eerste tussentijdse evaluatie ná 3 sessies blijkt dat er onvoldoende overeenstemming is tussen de behandelende therapeut en de patiënt, dan kan de patiënt van therapeut veranderen (cf. artikel 21, § 2). Bij de nieuwe therapeut heeft de patiënt opnieuw recht op in totaal 17 CGT-sessies. Een patiënt kan maar één keer van therapeut veranderen.

Het komt de behandelende cognitief gedragstherapeut toe om tegenover de betrokken patiënten, indien nodig, de draagwijdte van zijn beroepsgeheim toe te lichten, rekening houdend met de patiëntbesprekingen met de cognitief gedragstherapeut van het centrum in het kader van de tussentijdse evaluaties.

Richtlijnen/inhoud cognitieve gedragstherapie

Het gunstig effect van cognitieve gedragstherapie op de ME/CVS-klachten, is aangetoond in wetenschappelijk onderzoek. Het is de bedoeling om in het kader van de overeenkomst de omstandigheden van dit wetenschappelijk onderzoek zo goed mogelijk te reproduceren, om te bevorderen dat het gunstig behandelingseffect ook in de klinische praktijk gerealiseerd kan worden. Daarom worden er – overeenkomstig verschillende internationale aanbevelingen – opleidingsvereisten voorzien waaraan de therapeuten dienen te beantwoorden (zie verder) en is er intervisie/supervisie voorzien met de cognitief gedragstherapeut van het diagnostisch centrum (in het kader van de tussentijdse evaluaties). In dat opzicht is het ook een rol van het diagnostisch centrum om richtlijnen te bezorgen aan de cognitief gedragstherapeuten (cf. artikel 6).

Eveneens overeenkomstig verschillende internationale aanbevelingen voorziet de overeenkomst dat bij de behandeling een protocol van cognitieve gedragstherapie gevolgd wordt, dat in het evidence based onderzoek effectief is gebleken. Het RIZIV zal (na raadpleging van experts) bepalen welke protocols hieraan voldoen en de referenties daarvan publiceren op zijn website.

Voorwaarden waaraan de cognitief gedragstherapeut voor ME/CVS dient te beantwoorden en aanvraagprocedure (artikel 13 tot en met 16 van de overeenkomst)

De cognitief gedragstherapeut voor ME/CVS dient te beantwoorden aan volgende erkennings- en opleidingsvereisten:

- erkend zijn als klinisch psycholoog;
- en beschikken over een attest van een Belgische universitaire instelling van een volledige opleiding in gedragstherapie die minstens 3 jaar duurt²

Om vergoedbare CGT-sessies te kunnen realiseren, dient de therapeut bepaalde voorwaarden na te leven die zijn vastgesteld in artikel 14 en die zijn opgesomd in het verbintenisformulier (dit is de verklaring waarvan sprake in artikel 15, § 1).

Op het einde van het verbintenisformulier dient de kandidaat zijn coördinaten in te vullen. Elke wijziging in deze gegevens dient onmiddellijk meegedeeld te worden aan het RIZIV (per e-mail naar revalidatie@riziv-inami.fgov.be). De mededelingen vanwege het RIZIV aan de cognitief gedragstherapeuten (onder meer wijzigingen van het bedrag dat kan aangerekend worden) zullen normaal enkel per e-mail en via de website van het RIZIV gebeuren. Het is dus belangrijk dat het RIZIV over het correcte e-mailadres van de therapeut beschikt.

Om als cognitief gedragstherapeut voor ME/ CVS vergoedbare CGT-sessies te kunnen realiseren, dient men een **aanvraagdossier** in dat volgende documenten bevat:

- **een kopie van het ministerieel besluit van uw erkenning als klinisch psycholoog;**
- **een kopie van het attest van een Belgische universitaire instelling van een volledige opleiding in gedragstherapie die minstens 3 jaar duurt;**
- **het volledig ingevuld en ondertekend verbintenisformulier (beschikbaar op de website van het RIZIV).**

Het aanvraagdossier kan per mail verstuurd worden naar revalidatie@riziv-inami.fgov.be of per post naar:

RIZIV
 Dienst geneeskundige verzorging – afdeling revalidatie
 Galileelaan 5/01
 1210 Brussel

Het College van artsen-directeurs (het beheersorgaan binnen het RIZIV dat bevoegd is voor de overeenkomst met het multidisciplinair diagnostisch centrum voor ME/ CVS), stelt vast welke aanvragen beantwoorden aan de voormelde voorwaarden.

Indien het College vaststelt dat een aanvraag beantwoordt aan de bedoelde voorwaarden, wordt dit door de Dienst voor geneeskundige verzorging meegedeeld aan de therapeut in kwestie evenals de datum vanaf wanneer de therapeut vergoedbare CGT-sessies kan realiseren. Deze datum is de eerste dag van de maand die volgt op de vaststelling van het College dat de aanvraag beantwoordt aan de bedoelde voorwaarden.

² De postgraduaat opleiding van minstens 3 jaar in gedragstherapie, bestaat sinds 1991. Sommige therapeuten hebben hun opleiding over gedragstherapie aangevat vóórdat deze opleiding bestond. Voor deze therapeuten kan een gelijkstelling aanvaard worden, als ze beschikken over een ruime theoretische kennis over cognitieve gedragstherapie (door opleiding) en een ruime klinische ervaring met deze behandeling. Deze therapeuten dienen bij het aanvraagdossier een verklaring te voegen waaruit deze kennis en ervaring blijkt.

Het is mogelijk dat een cognitief gedragstherapeut voor ME/CVS die vergoedbare CGT-sessies kan realiseren, op een bepaald moment beslist om de voorwaarden van het bovenbedoelde verbintenisformulier niet meer na te leven. In dat geval komt het aan de therapeut toe om dit per aangetekend schrijven mee te delen aan de Dienst voor geneeskundige verzorging (naar revalidatie@riziv-inami.fgov.be of naar bovenstaand postadres). In dat schrijven vermeldt de therapeut vanaf welke datum hij de bedoelde voorwaarden niet meer wenst na te leven. Vanaf die datum kan de therapeut geen vergoedbare CGT-sessies meer realiseren.

Voorwaarden waaraan een CGT-sessie moet voldoen om vergoedbaar te zijn (artikel 20)

- de sessie maakt deel uit van een behandelingsprogramma van in totaal maximum 17 CGT-sessies dat inhoudelijk beantwoordt aan een therapieprotocol van cognitieve gedragstherapie dat in evidence based onderzoek effectief is gebleken bij de behandeling van ME/CVS;
- maximum 8 van de 17 CGT-sessies kunnen in groep plaatsvinden. De eerste sessie voor een patiënt en de 2 laatste zogenaamde 'boostersessies' dienen altijd individuele sessies te zijn;
- een individuele sessie duurt minstens 50 minuten en een groepssessie duurt minstens 90 minuten, waarbij de cognitief gedragstherapeut en de rechthebbende(n)³ samen lijfelijk aanwezig zijn in de praktijkkamer van de cognitief gedragstherapeut (dus geen sessie per telefoon of internet);
- uitzonderlijk, als dit niet in tegenspraak is met het therapieprotocol, kan bij een individuele behandelingszitting, behalve de rechthebbende ook de partner of een familielid van de rechthebbende aanwezig zijn, op voorwaarde dat dit zelf geen rechthebbende is.

Prijs van de CGT-sessie (artikel 22§ 2)

De bedragen die de cognitief gedragstherapeut kan aanrekenen voor één CGT-sessie kunnen geraadpleegd worden via de volgende link naar de website van het RIZIV: [Prijzen en tegemoetkomingen - Revalidatieverstrekingen: Verstrekingen van revalidatiecentra en gespecialiseerde centra - RIZIV \(fgov.be\)](#).

Bovenop dit bedrag kan de therapeut geen supplementen aanrekenen. Het bedrag dekt de volledige kost van alle activiteiten van de therapeut die verband houden met de realisatie van de CGT-sessie. Voor een CGT-sessie in groep dekt dit bedrag de volledige kost van alle activiteiten van de therapeut die verband houden met de realisatie van de sessie voor één deelnemende rechthebbende.

Een deel van de hierboven vermelde bedragen kan de cognitief gedragstherapeut aanrekenen aan de patiënt. Dit deel komt overeen met het remgeld. Het bedrag dat door de verzekeringsinstelling vergoed wordt, wordt verminderd met dit remgeld. Voor patiënten die van een verhoogde verzekeringstegemoetkoming⁴ genieten wordt evenwel geen remgeld aangerekend.

³ Een rechthebbende is hier een persoon met ME/CVS die in aanmerking komt voor de terugbetaling van CGT-sessies.

⁴ Of iemand recht heeft op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming kan afgeleid worden uit de CG1/CG2 code op het kleefbriefje van het ziekenfonds. CG1 en CG2 zijn twee codes van 3 cijfers. Voor de rechthebbenden van een verhoogde verzekeringstegemoetkoming is het laatste cijfer van deze codes een 1.

Het actuele tarief van het 'remgeld' of 'persoonlijk aandeel' kan geraadpleegd worden via de volgende link naar de website van het RIZIV: [Prijzen en tegemoetkomingen - Revalidatieverstrekingen: Persoonlijke aandelen en sommige revalidatieforfaits - RIZIV \(fgov.be\)](#)

Het is niet toegestaan om aan de patiënt een hoger aandeel van de prijs aan te rekenen (ook niet als dat volgens de therapeut wenselijk zou zijn vanuit therapeutisch oogpunt).

De vermelde bedragen van de CGT-sessie en het remgeld zijn indexeerbaar. Als deze bedragen geïndexeerd worden is dit met ingang van 1 januari. Indien deze bedragen wijzigen zullen de nieuwe bedragen worden meegedeeld op de website van het RIZIV en per e-mail aan de therapeuten.

Periode van tegemoetkoming waarin de CGT-sessies gerealiseerd kunnen worden (artikel 32)

De periode waarin de CGT-sessies gerealiseerd kunnen worden is beperkt. Alleen als een sessie binnen de bedoelde periode gerealiseerd wordt, is ze vergoedbaar. Het diagnostisch centrum deelt per CGT-sessie mee aan de cognitief gedragstherapeut wat de begin- en einddatum is van de periode waarin de sessie gerealiseerd kan worden. Deze data worden vermeld op het CGT-attest.

Logboek (artikel 34)

De cognitief gedragstherapeut dient een logboek bij te houden over de CGT-sessies die hij realiseert. Per sessie dienen daarin enkele gegevens bijgehouden te worden:

- De identiteit van de patiënt(en) en van de andere personen die eventueel aanwezig zijn bij de sessies;
- Het begin- en einduur van de sessie;
- Een korte beschrijving van de inhoud van de sessie waaruit blijkt dat de sessie deel uitmaakt van een behandelingsprogramma dat beantwoordt aan een therapieprotocol dat gevolgd is in het evidence based onderzoek waarin het nut van cognitieve gedragstherapie bij ME/CVS is aangetoond (zie boven: therapieprotocollen die zijn goedgekeurd door het College van artsen-directeurs).

Het logboek dient om (in het geval van een controle) te kunnen aantonen dat de sessies terecht zijn aangerekend.

Facturatie – CGT-attest (artikel 36)

Het CGT-attest is een document waarvan de voorzijde dient ingevuld te worden door het diagnostisch centrum en de achterzijde door de cognitief gedragstherapeut voor ME/CVS. Met het CGT-attest kan de therapeut een CGT-sessie aanrekenen aan de verzekeringsinstelling van de patiënt. Het model van dit attest staat op de website van het RIZIV.

Er bestaan twee soorten CGT-attesten; een CGT-attest voor een individuele zitting en een CGT-attest voor een groepszitting.

Als er voor een patiënt geen ambulante therapeut gevonden wordt die de CGT-sessies kan realiseren kunnen de sessies uitzonderlijk gerealiseerd worden door een therapeut van het team van het diagnostisch centrum, buiten de werktijd van de therapeut voor het centrum en buiten

de lokalen van het centrum zelf. Op de achterzijde van het attest dient aangegeven te worden of dit al dan niet het geval is.

Procedure:

- Het diagnostisch centrum bezorgt het CGT-attest aan de patiënt
- Bij aanvang van een sessie verifieert de therapeut of de patiënt over een geldig CGT-attest beschikt:
 - Of de sessie plaats vindt binnen de periode van verzekeringstegemoetkoming die op het attest vermeld wordt
 - Of de juiste patiënt vermeld is op het attest
 - Of de juiste therapeut vermeld is op het attest, die de CGT-sessie kan realiseren
- Als de CGT-sessie is afgelopen en beantwoordt aan de vergoedingsvoorwaarden (zie boven en artikel 20) bezorgt de patiënt het attest aan de therapeut
- De therapeut vult het attest verder in en ondertekent het. De patiënt ondertekent eveneens het attest.
- De therapeut bezorgt het attest per post aan de verzekeringsinstelling (ziekenfonds) van de rechthebbende, ter terugbetaling van de sessie. Op de webpagina van de website van het RIZIV betreffende de cognitief gedragstherapeut voor ME/ CVS is onder 'meer informatie' een lijst terug te vinden van de te gebruiken postadressen per verzekeringsinstelling.

Contact RIZIV:

Evi Declercq

evi.declercq@riziv-inami.fgov.be

+32 (0)2 739 71 97